

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2456
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Problem obnovitve kreditnega gospodarstva

APEL NA MERODAJNE ČINITELJE!

Avtarkija, ki je nastala kot preventivna obramba proti prevelikemu razravnoteženju trgovskih bilanc, ne kaže še prav nobene tendence, ki bi obetala skorajšnjo likvidacijo. Nasprotno, še povečuje se in zmaguje celo tam, kjer je nisimo pričakovali in ni bila tako nujna. Kot njena posledica prihaja kontingentiranje pri uvozi trgovini. Svo-bode je vsak dan manj, kontingentiranja vsak dan več. Tak je trenutni položaj v evropski, pa tudi ostali mednarodni trgovini. Če pa je položaj tak, potem bi se mu morali tudi mi prilagoditi, in to se mu moramo prilagoditi. V poštev prihaja tu seveda pretežno je industrija, ker z agrarnimi produkti smo več ko avtarkirani, že več ko preveč saturirani, da ne toliko po kvaliteti kakor po kvantiteti. Z drugimi besedami se to pravi, da so pri nas pri načelih avtarkije in kontingentiranja, ki jih regulira zaščitna carina poleg devizne politike, dane še velike možnosti za novo rentabilno industrijsko proizvodnjo, ki bi pa seveda morala biti zares solidna, tako glede kvalitete kakor tudi prodajne cene. Skratka: ne bi smela grešiti tako, kakor greše tiste panoge, ki so s carino najbolj zaščitene, pa producirajo slabše blago kakor tujina pri razmeroma smešno nizkih mezdah in po ceni, ki le malo zaostaja za tujino plus carina. Da se ta ugodna konjunktura pri nas ne izrablja, odnosno jo izrablja skoraj izključno le tekstilna industrija in še ta pretežno v rokah tuincev, je kriva pomanjkljiva iniciativnost in pa desolatna kreditna politika — če o njej sploh še moremo govoriti? — naših denarnih zavodov od emisijske do zadnje provincialne banke. Po lastni krivdi, pa ne samo nekega ljudstva, ki se v norem strahu pred inflacijo ogiblje denarnih zavodov, marveč tudi po krivdi denarnih zavodov, smo prišli že tako daleč, da je kreditno gospodarstvo takorekoč prenehalo. Danes je zaman iskati kredite, pa tudi če nudi človek mnogokratno jamstvo. In naša Narodna banka, ki bi morala biti vsem drugim vzor, stavi tako težke pogoje, da so zlasti za naše slovenske razmere nesprejemljivi. Posledica je, da Slovenija ne dobi niti njenih kreditov. Za finansiranje žetve je izdala pretekli mesec kredit 150 milijonov dinarjev; v Slovenijo komaj 2.5 milijona!

Ker pa je v gospodarstvu, zlasti tudi denarstvu gibalno vsega nekakšen circulus vitiosus, tepe prenehanje kreditnega gospodarstva denarne zavode same, ker

uničuje vsako iniciativnost, neinicativnost ubija promet, promet pa zopet denarno cirkulacijo in ta bankarstvo ter kreditno gospodarstvo. Slabitev povzroča drugo slabitev, in tako lezemo stalno v slabše razmere. Toda nekaj bo naposled vendarle treba ukreniti tudi v tem oziru, ker bomo sicer prišli naposled do absolutne ničle, kjer se vse neha. Če bi se zopet vsaj pomalem obnovilo kreditno gospodarstvo, če bi se od zgoraj navzdol na kakršenkoli način oskrbele banke, hranilnice in posojilnice z likvidnim denarjem, da bi se lahko izplačevale vloge, bi bilo kmalu konec tudi nezaupanja vlagateljev in te zavirani dinarji bi spet prišli na dan. Čim bi prvič svobodneje zadihali, bi bilo vse nadaljnje le še vprašanje spretne bančne taktike. Pred vsem pa bi se moralo skrbeti za to, da bi se izrabila avtarkija za tisto našo industrijo, ki proizvajala artikla stalnega konzuma, ki jih hočeš nočeš moramo uvažati tudi sedaj, pa bodisi tudi kontingentirano! Tu banke ne bi mogle ničesar izgubiti, povečale bi svoj denarni obtok in promet, začelo bi se novo življenje, a odpravila bi se tudi brezposelnost industrijskega delavstva, kar bi zopet dvignilo konzum agrarnih pridelkov, s tem posredno pa industrijskih izdelkov ter denarni obtok.

V tem večnem krogotoku, kjer se zobec enega kolesa zadeva v zobec drugega, je treba sprožiti vsaj tiste vzvode, ki se dajo. Od pasivnega čakanja na nekaj, o čemer nihče prav za prav ne ve, kaj naj bi bilo, ne bo nikoli rešitve, nikoli izhoda iz sedanje obupne stagnacije! Pomagati si moramo sami! Nihče drugi nam ne bo pomagal! Začeti se pa mora zgoraj, pri Narodni banki ter pri tistih kakorkoli državnih bankah, ki so tudi sedaj stalno in absolutno likvidne. Obenem se mora znižati obrestna mera pri kreditih, tudi denarnim zavodom, ki je sedaj dosti previsoka in mori pod seboj vsako gibanje. Če ne gre prostovoljno, je treba poseči vmes z uradnimi zakonskimi odredbami. Kjer morda ne gre brez bolečin, naj se tvori izžgo! Bolje je, če bo enkrat zabolelo, pa si bo potem naš gospodarski in denarstveni organizem opomogel do novega polnokrvnega življenja, kakor pa da hira kronično kakor bolnik za jetiko!

O vsem tem bi bilo treba več razpravljati v javnosti, v vseh stanovskih korporacijah in zbornicah, kakor tudi v narodni skupščini in senatu. Čas je, da poegnemo glave iz peska!

Napori za ureditev vojnih dolgov

POGAJANJA MED VELIKO BRITANIJO IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI SEVERNE AMERIKE BODO ZOPET ODGOĐENA.

PARIZ, 30. oktobra. Po zadnjih vestih iz Newyorka bo sprejel predsednik Združenih držav Severne Amerike Roosevelt v začetku tekočega tedna ameriške in angleške delegate, ki so se doslej pogajali o ureditvi vojnih dolgov in jim bo ob tej priliki razložil svoje stališče v tem vprašanju. Dobro poučeni ameriški krogi pričakujejo, da bodo po tem sestanku pogajanja o vojnih dolgovih odložena za nedoločen čas. Na drugi strani pa trdijo nekateri washingtonski politični krogi, da bo Roosevelt odgodil pogajanja o dolgovih vse dotlej, dokler ne bo končal svojih pogajanj s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim in dokler ne bo vprašanje ruskih carskih

dolgov končnoveljavno rešeno. List »New York Times« pa zopet trdi, da angleški delegati ponujajo, da plača Anglija 25 odstotkov svojega dolga Združenim državam, dočim zahtevajo ameriški delegati, da poravnava Anglija 75% svojega vojnega dolga. Ta nesporazum je pravi vzrok, zaradi katerega namerava predsednik Roosevelt odgoditi pogajanja glede vojnih dolgov na nedoločen čas. V Washingtonu pa so splošno mnenja, da bo Anglija do 15. decembra t. l. po prijateljski poti odplačala del svojega dolga Združenim državam in tako ponovno dokazala, da še vedno priznava svoje vojne dolgov.

Poseganje Rusije v svetovno politiko

MOSKOVSKI KOMENTARJI POTOVANJA LITVINOVA V WASHINGTON. ANGLEŽI LJUBOSUMNI RADI AKCIJE RUSIJE IN AMERIKE. RAZOROŽITVENA KONFERENCA JE MRTVA.

PARIZ, 30. oktobra. Iz moskovskih poročil, ki so v zvezi s potovanjem Litvinova v Washington, je jasno razvidno, da je sovjetska vlada trdno odločena likvidirati dosedanje pasivno zunanjo politiko in poseči krepkeje kakor doslej v svetovnopolitične dogodke, zlasti pa v politiko na Daljnem vzhodu. Isti motivi so vzpodbudili tudi ameriško vlado, da skuša doseči sodelovanje s sovjetskorusko politiko na Daljnem vzhodu. Ameriška admiraliteta se dobro zaveda, da ameriško brodogradništvo, ki mora braniti interese Združenih držav kar na dveh oceanih, danes zaostaja za japonskim tako, da bi postal vsak konflikt z Japonijo lahko skrajno nevaren in usoden za Zdržene države. Prav zato pa se je ameriška vlada, ne ozirajo se na londonski in washingtonski pomorski razorožitveni sporazum, lotila z vso vnašo ponovnega oboroževanja in izpopolnjevanja svojih sil na morju.

LONDON, 30. oktobra. Angleški urad-

ni krogi zasledujejo ljubosumno rusko-ameriško zблиževanje, pri čemur najostreje obsojajo in kritizirajo ameriško stremenje po nadaljnjem oboroževanju na morju. Ameriška vlada je pravkar oficijelno obvestila angleško, da mora iz ozirov samoobrambe na Daljnem vzhodu izpopolniti in povečati svojo vojno mornarico. Angleški tisk omenja v zvezi s tem polom ženevske razorožitvene konference, čeprav zagotavlja ameriška vlada, da njene vojne priprave niso naperjene proti nobeni evropski velesili. Angleški uradni krogi smatrajo, da bi mogla vojna na Daljnem vzhodu zanehtati vojni požar preko Rusije tudi v Evropi. Evropa pač ne bo mogla več dolgo mirne duše gledati tekmovalnega oboroževanja Amerike. Angleški tisk je glede nadaljnega razorožitvenega dela zelo pesimistično razpoložen. Vsaka obnovitev ženevskih razorožitvenih pogajanj se mora že danes smatrati kot brezupna in popolnoma brezuspešna.

Smrt dveh velikih sinov francoskega naroda

VČERAJ STA V PARIZU UMRLA ZNANSTVENIK IN DRŽAVNIK PAINLEVE TER SLAVNI ZDRAVNIK CALMETTE.

PARIZ, 30. oktobra. Včeraj je nepričakovano umrl v starosti 70 let bivši predsednik francoske vlade in večkratni minister Paul Painlevé. Za poslanca je bil izvoljen leta 1910. in je bil od takrat stalno član poslanske zbornice. Minister je bil 15krat, predsednik vlade pa dvakrat. Zaradi boleznij je moral pustiti vsako delo v zadnji Boncourjevi vlad, čeprav bi ga bil imel Daladier rad tudi v svojem kabinetu. Njegovo truplo bo javno izpo-

stavljeno do petka, v soboto pa bo prepeljano v Panteon. Istega dne je zadela francoski narod in z njim vred ves človeški rod težka izguba. V Pasteurjevem zavodu v Parizu je umrl slaven medicinski znanstvenik profesor dr. Albert Calmette, star prav tako 70 let. Med drugimi velikanskimi pridobitvami za zdravstvo je osrečil človeštvo s serumom za cepljenje proti tuberkulozi, ki je rešil življenje in zdravje nešteti tisočev ljudi.

Češkoslovaški socialisti za oborožitev

PRAGA, 30. oktobra. Včeraj je imel tukaj svojo zadnjo sejo kongres češkoslovaške socialno-demokratske stranke. Na tej je bila sprejeta obširna resolucija, v kateri se najprej ugotavlja, da je vojna nevarnost v Evropi vedno večja in neizbežna zaradi zmage fašizma v Italiji in Nemčiji. Socialno-demokratska stranka bo skušala tudi še nadalje izvajati svojo trdno voljo za mir, zaveda pa se, da to v današnjih časih ne zadostuje. Zato bo češkoslovaška socialno-demokratska stranka z vsemi svojimi silami pomagala, da bo obramba republike na višku in da se za češkoslovaško vojsko odobri vsi potrebni krediti, s pomočjo katerih naj bi se čim bolj okreplila in izpopolnila za obrambo države.

Kongres lekarnarjev

LJUBLJANA, 30. oktobra. V navzočnosti zastopnikov ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je bil danes otvorjen tukaj kongres jugoslovanskih lekarnarjev, ki se ga udeležuje nad 300 delegatov iz vse države. Lekarnarji so zbrali svoje zahteve v posebni resoluciji, ki jo bodo izročili vsem pristojnim činiteljem v vladi. Jutri bodo napravili udeleženci kongresa izlet na Gorenjsko, s čimer bo kongres zaključen.

»ALEKSANDROV DOM«

PRAGA, 30. oktobra. Včeraj dopoldne je bil tukaj na izredno svečan način in

v navzočnosti najodličnejših predstavnikov javnega življenja ter zastopnikov Jugoslavije otvorjen velikanski, najmodernejše zgrajeni in opremljeni jugoslovanski dijaški dom v Pragi, ki nosi visoko ime »Aleksandrov dom«. Palača je bila zgrajena s prispevki in izredno naklonjenost obeh držav, praške občine in raznih drugih odličnih činiteljev, med katerimi stoji v ospredju bivši jugoslovanski praški poslanik minister g. dr. Kramer in generalni direktor dr. Zenkl.

SESTANEK NA DONAVI.

BUKAREŠTA, 30. oktobra. Sestanek med bolgarskim kraljem Borisom in romunskim kraljem Karolom bo definitivno danes. Kralj Karol se je s spremstvom, v katerem je tudi zunanji minister Titulescu, vkrcal v Gjurjevu na svojo jahto in se odpeljal proti Zimnici, kjer bo prestopil s svoje jahte na romunsko kralj Boris s svojim spremstvom. Bolgarskega kralja spremlja ministrski predsednik Mušanov.

NEURJE V BOSNI.

SARAJEVO, 30. oktobra. V noči na včeraj je besnelo nad mnogimi kraji Bosne in Hercegovine strašno južno neurje, na progi med Konjicem in Jablanico pa so se ponovno utrgali oblaki. Silni hudourniki so navalili na železniško progo med Ramo in Ostrožcem velikanske kupe in plazove kamenja, da je ves promet med Sarajevom moral popolnoma počivati do večera, nakar se je šele posrečilo železniškim delavcem očistiti progo.

Slovenske sodnike je zastopal g. Deržaj iz Ljubljane. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji novi odbor: predsednik Teofanovič, podpredsednik Petkovič, tajnika Kolarič in Stefanovič, odborniki: Ružič, Vasiljevič, Pivarski, Pajič, Ames in Graničanin. Nadzorni odbor: Bugarski, Obučina in Kikič.

Občni zbor ljubljanske plavalne zveze je bil včeraj v Ljubljani. Občnega zbora sta se udeležila le dva kluba, in sicer Ilirija in SK Kamnik. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik prof. Andro Kuljiš, podpredsednik Ante Gnidovec, tajnik Božo Debevec, blagajnik Pöschl, tehnični referent Krameršič. Odborniki: dr. Jenko, Seunig (Ljubljana) in inž. Dolenc (Kamnik). Med raznoterostmi je občni zbor določil »Jutro« za svoje službeno glasilo. Z ozirom na občni zbor plavalne zveze v Zagrebu je bilo sklenjeno, da se pripravi predlog za prenos sedeža zveze v Ljubljano. Sklenilo se je tudi, da se prvenstveno tekmovanje reorganizira. S tem pa se bomo bavili prihodnjič.

Ptuj

Muzejsko društvo v Ptuj ima v torek 31. t. m. ob 17. uri izredni občni zbor v refektoriju mestnega muzeja. Na dnevnem redu je imenovanje častnih članov.

Na velikem lovu 26. t. m. v Slovenji vasi so ustrelili naši lovci 124 glav divjadi.

Tezno

Občni zbor Združenja obrtnikov. V nedeljo 22. je bil v gostilni Žohar na Ptujski cesti dobro obiskan občni zbor Združenja obrtnikov za okolico Maribor na Teznu, kateremu sta prisostvovala tudi obrtni nadzornik g. Založnik in tajnik Zveze g. Julče Novak. Zbor je vodil marilivi načelnik g. Jožko Šabeder, ki je podal lepo sliko o delovanju združenja, zlasti pa o pobujanju šušmarstva. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za načelnika g. Šabeder, v odbor pa agilni obrtniki raznih strok iz okolice Maribora.

Ukinitev občinskega urada. V sredo 25. t. m. je bilo ukinjeno poslovanje občinskega urada na Teznu. Uradne listine, knjige in inventar je prevzel župan občine Pobrežje g. Volk. Občane opozarjamo, da se odslej v vseh zadevah obračajo na občinski urad na Pobrežju.

Društveno življenje. Dilettanti Sokolskega društva nas bodo prihodnji mesec

presenetili z novo naštudirano igro. Strelska družina pa prične začetkom novembra sobno streljanje v gostilni Artig. Člani družine bodo pravočasno obveščeni.

Slovenska Bistrica

Občinske volitve so potekle v redu in brez vsakega incidenta. Zanimanje volilcev za prihodnji občinski zastop je bilo veliko. Od 579 volilnih upravičencev se je udeležilo volitev 483 oseb. Lista dr. Josipa Pučnika (JNS) je dobila 358 glasov, gospodarska lista trgovca Kaca iz Gornje Bistrice 125 glasov. Udeležba je bila torej skoro 90%. Ko se je razglasil rezultat volitev, da je zmagala nacionalna lista, je navdušenje prebivalcev priklopelo do vrhunca in se je spontano napravila baklada z godbo. Novoizvoljeni občinski odbor je v spremstvu godbe in nacionalne množice čestital novemu županu dr. Pučniku. Pred njegovo hišo so mu napravili podoknico in je lekarnar g. Branislav Mondini v navdušenem govoru pozdravil novoizvoljenega župana in mu želel čim več uspeha. Nato je krenil sprevid k hiši starega župana dr. Simona Jagodiča, kjer se je šolski upravitelj g. Miloš Tajnik v imenu meščanstva zahvalil za njegovo nesebično delovanje v občini.

Madrid dobi zračno železnico.

Mestno županstvo v Madridu je izročilo posebni komisiji strokovnjakov-tehnikov nalogo za proučevanje načrta o zračni železnici, podobnega načrtom, s katerimi se bavijo v zadnjem času tudi vse mestne uprave v večjih evropskih mestih. Gre namreč za konstrukcijo goste mreže močnih kablov po vsem mestu in okolici, na katerih bi bili pritrjeni vozovi cestne železnice, ki bi prevažali veliko število potnikov z največjo brzino iz enega dela mesta v drugi. V vsakem vozu te zračne železnice bi bilo prostora za okrog 60 potnikov.

Noblova spominska plošča na napačni hiši.

Švedski list »Svenska Dagbladet« objavlja zanimivo vest, da je bila Noblova spominska plošča v Stockholmu vzdana na napačni hiši. Na hiši v ulici Norrlandsgatan št. 11 je namreč vzdana spominska plošča z napisom: »V tej hiši se je rodil Alfred Nobel dne 21. oktobra 1833.« Po dolgotrajnem skrbnem raziskovanju pa se je sedaj ugotovilo, da Nobel ni bil rojen v tej hiši, temveč v manj romantični sosednji hiši na številki 9.

Mali oglasi

Prodajam

NOVA HISA
z velikim vrtom na Teznu
poceni na prodaj. Sprejmejo
se tudi hranilne knjižice. Vo-
grinec, Nastpna ulica 14, Po-
brežje. 4114

Stanovanje

**DVO- IN TRISOBNNO STA-
NOVANJE**
takož oddam. Maribor, Smeta-
nova ulica 59, pritičje. 4145

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam. Studenci, Slomškova
ulica 9. 4144

STANOVANJE TREH SOB
kabineta in pritlikinami, s plin-
om in elektriko, oddam s 1.
decembrom. Vpraša se v u-
pravi. 4108

Sobo odda

ODDAM V NAJEM
solnčno kletno sobo. Vpraša
se Poljska cesta 6 pri Rapi-
dovem igrišču. 4118

Pouk

Opremljeno
SOLNČNO SOBO
oddam le stalnemu, solidnemu
gospodu. Razlagova ulica 25,
II. ndstr., desno. 4080

NEMŠČINA!
Inteligentna metoda brez
učenja posameznih besed. Odli-
čen uspeh tudi pri jezikovno
nenadarjenih. Naslov v upra-
vi. 4117

**Kupujte svoje po-
trebščine pri naših
inserentih!**

Razglas.

Dne 2. novembra ob 11. uri leta 1933. se bo vršila ustmena licitacija v pisarni blagajnika 45. pehotnega polka za dobavo spodaj imenovanih živil in sicer neposredno od pridelovalcev:

1. krompirja	11.500 kg
2. zelja	8.000 kg
3. čebule	1.200 kg

Dobava omenjenih živil bo franko poveljstvo 45. pehotnega polka in poveljstvo inženjske podčastniške šole v Mariboru.

Kavcija znaša za naše državljane 5%, za tujce pa 10% in se mora položiti na dan licitacije najpozneje do 10. ure pri blagajni poveljstva 45. pehotnega polka.

Pravico licitirati imajo samo pridelovalci, kar bodo dokazali z občinskimi potrdilom.

Pogoji so razvidni vsak dan pri blagajni 45. pehotnega polka od 8. do 12. in od 16. do 18. ure. 4141

Veselo naprejš!
OD 30. OKTOBRA
ZNIZUJEMO CENE
V VSEH NAŠIH
PRODAJALNAH

Moški čevlji na ram šivani iz najboljšega telečjega boksa, visoki ali nizki, prej Din 149.—

sedaj **129'.**

Zenski in dekliški čevlji iz telečjega boksa z usnjenim podplatom in usnjeno visoko ali nizko peto, prej Din 89.—

sedaj **79'.**

Zenski luksuzni čevlji iz laka, ševroja ali semiša z visoko ali srednjo peto, v raznih kombinacijah, prej Din 129.—

sedaj **99'.**

Zenski čevlji iz baržuna z visoko ali nizko peto. Prikljubljena vrsta naših odjemalcev, prej Din 59.—

sedaj **49'.**

Isti čevlji kombinirani s telečjim boksom, prej Din 69.—

sedaj **59'.**

Svileni atlas čevljički, črni, beli ali v barvah, k vsaki večerni toaleti, za družbo in ples, prej Din 69.—

sedaj **59'.**

Finl otroški čevljički iz najboljšega boksa flexibel prošivani, visoki ali nizki, za otroke od 6 do 11 let, prej Din 69.—

sedaj **59'.**

Isti z dvojnimi podplatom in močnejšim materialom, prej Din 79.—

sedaj **69'.**

Moške galoše najboljša kvalitete za bagatelno ceno. Široke ali polkoničaste oblike, prej Din 49.—

sedaj **39'.**

**Pozurite se, preskrbite se pravo-
časno, dokler so vse prodajalne
dobro sortirane. Vaše zadovolj-
stvo — naš uspeh.**

Rata